

Leerstoornissen (H000124)

Wegens Covid19 kan mogelijk afgeweken worden van de onderwijs- en evaluatievormen. Dergelijke afwijkingen zullen via Ufora worden gecommuniceerd.

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*
Studiepunten 5.0 **Studietijd 150 u** **Contacturen** 45.0 u

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2022-2023

A (semester 2)	Nederlands	Gent	groepswerk	10.0 u
			microteaching	1.25 u
			hoorcollege	22.5 u
			werkcollege: geleide oefeningen	6.25 u
			zelfstandig werk	5.0 u

Lesgevers in academiejaar 2022-2023

Desoete, Annemie	PP05	Verantwoordelijk lesgever
Warreyn, Petra	PP05	Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2022-2023

	stptn	aanbodsessie
Bachelor of Science in de psychologie (afstudeerrichting onderwijs)	5	A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (afstudeerrichting diergeneeskunde)	5	A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (afstudeerrichting farmaceutische wetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (afstudeerrichting medische wetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (afstudeerrichting sociale gezondheidswetenschappen)	5	A
Master of Science in de pedagogische wetenschappen (afstudeerrichting klinische orthopedagogiek en Disability Studies)	5	A
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject) (afstudeerrichting Afrikaanse talen en culturen)	5	A
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject) (afstudeerrichting Oost-Europese talen en culturen)	5	A
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject) (afstudeerrichting Oosterse talen en culturen)	5	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting archeologie)	5	A
Educatieve Master of Science in de economie (verkort traject) (afstudeerrichting bestuurskunde en publiek management)	5	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject) (afstudeerrichting bio-engineering)	5	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject) (afstudeerrichting biochemie en biotechnologie)	5	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject) (afstudeerrichting biologie)	5	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject) (afstudeerrichting chemie)	5	A
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting communicatiewetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting criminologische wetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (verkort traject)	5	A

(afstudeerrichting diergeneeskunde)		A
Educatieve Master of Science in de economie (verkort traject) (afstudeerrichting economische wetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject) (afstudeerrichting engineering en technologie)	5	A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting farmaceutische wetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject) (afstudeerrichting fysica en sterrenkunde)	5	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject) (afstudeerrichting geografie en geomatica)	5	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject) (afstudeerrichting geologie)	5	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting geschiedenis)	5	A
Educatieve Master of Science in de economie (verkort traject) (afstudeerrichting handelswetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject) (afstudeerrichting informatica)	5	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting kunstwetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting medische wetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting moraalwetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de gedragwetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting pedagogische wetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting politieke wetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de gedragwetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting psychologie)	5	A
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting rechten)	5	A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting sociale gezondheidswetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting sociologie)	5	A
Educatieve Master of Science in de economie (verkort traject) (afstudeerrichting toegepaste economische wetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject) (afstudeerrichting wijsbegeerte)	5	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject) (afstudeerrichting wiskunde)	5	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject)	5	A
Educatieve Master of Science in de economie (verkort traject)	5	A
Educatieve Master of Science in de gedragwetenschappen (verkort traject)	5	A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (verkort traject)	5	A
Educatieve Master of Science in de lichamelijke opvoeding (verkort traject)	5	A
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (verkort traject)	5	A
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject)	5	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)	5	A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

lezen, spellen, rekenen, leerstoornissen, dyslexie, dysorthografie, dyscalculie, detectie, assessment, remediëren, STICORDI/redelijke aanpassingen, psychoeducatie, universeel ontwerp voor leren (Universal Design for Learning - UDL), onderwijsdecreet, zorgcontinuüm, comorbiditeit

Situering

Dit opleidingsonderdeel bereidt voor op het diagnosticeren en op de ondersteuning van personen met een leerstoornis en hun context. Er is geen voorkennis vereist. De competentie is nodig voor het stagelopen bij, maken van een masterproef over en het werken met deze doelgroep.

Inhoud

Het opleidingsonderdeel wordt opgebouwd rond 6 grote blokken:

- **Conceptueel kader:** leerstoornis, leerprobleem, leerbaarheid, dyslexie/dyscalculie, intelligentie, zorglandschap
- **Lezen, spellen, dyslexie assessment:** gedetailleerde voorstelling van de symptomatologie, leeftijdsgebonden inkleuring van het beeld, leerprocessen die fout kunnen gaan bij kinderen met dyslexie, etiologie en prevalentie van dyslexie, actuele verhelderende, onderkende en classificerende, verklarende en handelingsgerichte diagnostiek bij kleuters, in de basisschool en in het secundair onderwijs.
- **Rekenen, dyscalculie assessment:** gedetailleerde voorstelling van de symptomatologie, leeftijdsgebonden inkleuring van het beeld, leerprocessen die fout kunnen gaan bij kinderen met dyscalculie, etiologie, prevalentie en subtypering van dyscalculie, actuele verhelderende, onderkende en classificerende, verklarende en handelingsgerichte diagnostiek bij kleuters, in de basisschool en in het secundair onderwijs.
- **Taakspecifieke ondersteuning dyslexie:** instructieprincipes, foutenanalyse, evidence-based bespreking van remediëringmaterialen t.a.v. ontwikkelings- en leerachterstanden (kleuter, basis, secundair), Stimulerende Compenserende Dispenserende en Relativerende (STICORDI) maatregelen/redelijke aanpassingen/Universal Design for Learning (UDL).
- **Taakspecifieke ondersteuning dyscalculie:** instructieprincipes, foutenanalyse, evidence-based bespreking van remediëringmaterialen t.a.v. ontwikkelings- en leerachterstanden (kleuter, basis, secundair), STICORDI/redelijke aanpassingen/Universal Design for Learning (UDL).
- **Generieke onderwerpen:** psychoeducatie, risicofactoren bij jonge kinderen, comorbiditeit met andere ontwikkelingsstoornissen en aandachtspunten hiervan voor assessment en behandeling.

De oefeningen hebben betrekking op scoring, interpretatie van tests/vragenlijsten, het opstellen van verslaggeving en advies geven en/of ondersteuning bieden m.b.t. inhoud van en omgaan met leerstoornissen aan mensen met leerstoornissen zelf, ouders of professionals in verschillende contexten (bv. lagere/secundaire scholen).

Begincompetenties

null

Eindcompetenties

- 1 Eigen kennis en inzichten op vlak van leerstoornissen voortdurend actualiseren.
- 2 Een onderzoeksplan voor leerstoornissen operationaliseren.
- 3 Evidence based interventiemethoden en -technieken voor de behandeling van leerstoornissen selecteren.
- 4 In een (interdisciplinair) team rond leerstoornissen werken.
- 5 Interventies opzetten/superviseren t.a.v. leren lezen, spellen en rekenen, rekening houdend met ev. comorbide problemen en met de leeftijd van de betrokkene.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk mits gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Groepswerk, hoorcollege, microteaching, zelfstandig werk, werkcollege: geleide oefeningen

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

- 1) **Hoorcolleges:** leerstof van de cursus aanbrenge door middel van verschillende werkvormen. Sommige hoorcolleges gaan live door, ander gaan online via blended learning door (waar studenten eerst zelfstandig kennisclips doornemen om daarna samen oefeningen hierop te maken)
- 2) **Werkcollege: geleide oefeningen:** verplichte en optionele sessies (zowel plenair als in kleinere groepen) gekoppeld aan in (kleine) groepjes in te oefenen leerstof (rond kennis van en scoring van instrumenten voor de diagnostiek van leerstoornissen en rond verslaggeving).
- 3) **Online discussiegroep:** forum gericht op de verwerking van inhoud over diagnostiek en aanpak/therapie.

- 4) **Groepswerk:** het groepswerk bestaat uit twee in te dienen opdrachten te maken in een klein groepje. Enerzijds een werkstuk (rond diagnostiek en verslaggeving) en anderzijds het fictief begeleiden van een school i.v.m. een individuele casus, waarbij ook een presentatie voorbereidt wordt waarin de opgedane kennis wordt geïntegreerd.
- 5) **Microteaching:** presentatie in subgroep voor de andere studenten, waarin men aan de slag moet gaan met een vraagstelling rond leerstoornissen vanuit een specifieke context. Hierin dient de opgedane kennis uit de verschillende hoor- en werkcolleges geïntegreerd te worden.
- 6) **Zelfstandig werk:** specifieke vraagstelling uit een bepaalde context beantwoorden aan de hand van evidence-based bronnen.

Leermateriaal

- Cursus (bestaande uit inhoud hoorcolleges, een aantal artikelen en aanvullend leermateriaal waaronder mogelijk casussen, testprotocollen, handboeken ed.) online te verkrijgen (UFORA)
- Materiaal in functie van de oefeningen bestaande uit oa. toelichtingen bij de oefeningen, theorie- en opgavebundels. Online te verkrijgen op UFORA.
- Geen leermateriaal in het Engels beschikbaar ten behoeve van uitwisselingsstudenten
Geraamde kost: 20 euro

Referenties

Onder andere:

- 1 Fuchs, L.S., Fuchs, D., Compton, D.L., Bryant, J.D., Hamlett, C.L., & Seethaler, P.M. (2007). Mathematics screening and progress monitoring at first grade: Implications for responsiveness to intervention. *Exceptional children*, 73,311-330.
- 2 Geary, D.C. (2011). Consequences, characteristics, and causes of mathematical learning disabilities and persistent low achievement in mathematics. *Journal of Developmental and Behavioral Pediatrics*, 32, 250-263.
- 3 Velluntiono, F.R., Fletcher, J.M., Snowling, M.J., & Scanlan, D.M. (2004). Specific reading disability (dyslexia): what have we learned in the past four decades. *Journal of child psychology and psychiatry*, 45, 2-40.
- 4 Byrnes, J. P., & Miller, D. (2016). The growth of mathematics and reading skills in segregated and diverse schools: an opportunity-propensity analysis of a national database. *Contemporary Educational Psychology*, 46, 34-51.
- 5 Geary, D. C., & Moore, A. M. (2016). Cognitive and brain systems underlying early mathematical development. In M. Cappelletti and W. Fias (Eds.), *Progress in Brain Research: The Mathematical Brain Across the Lifespan* (pp. 75-103). Amsterdam: Elsevier.
- 6 Kadosh, R., & Dowker, A. (2015). *The Oxford Handbook of Numerical Cognition*. Oxford Library of Psychology: Oxford
- 7 Grigorenko, E. L., Compton, D. L., Fuchs, L. S., Wagner, R. K., Willcutt, E. G., & Fletcher, J. M. (2020). Understanding, educating, and supporting children with specific learning disabilities: 50 years of science and practice. *American Psychologist*, 75(1), 37-51. <https://doi.org/10.1037/amp0000452>

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

- Interactieve ondersteuning via UFORA.
- Feedback verloopt via een terugkoment op afspraak

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijk examen

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijk examen

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, werkstuk, peer-evaluatie, verslag

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Vorm NPE:

- thema-opdracht
- individueel werk: specifieke vraagstelling uit een bepaalde context beantwoorden aan de hand van evidence-based bronnen.

- groepswerk: 1) werkstuk rond diagnostiek en verslaggeving; 2) begeleiden van school rond individuele casus met aansluitend presentatie in functie van microteaching
- medewerking tijdens werkcolleges en microteaching
- peer-evaluatie waarbij student zowel zichzelf als medestudenten moet beoordelen in kader van het groepswerk

Frequentie NPE:

- Werkstuk in groep (1)
- Individueel gedeelte thema-opdracht (1)
- Presentatie in groep ter voorbereiding van de microteaching (1)
- Medewerking tijdens de verplichte werkcolleges en microteaching (4)
- Peer-evaluatie (1)

Slagen voor PE & NPE: Voor beide onderdelen (zowel PE & NPE dient de student de helft van de maximumscore te behalen).

Gevolgen ongegronde afwezigheid of niet deelname NPE:

Indien niet voldaan aan onderstaande, zal dit negatieve gevolgen hebben voor scoring berekend in kader van NPE

- ziektebriefje bij afwezigheid verplichte sessies
- ander geldig afwezigheidsbewijs (enkel mits goedkeuring na overleg door lesgevers) bij afwezigheid verplichte sessies

Tweede kans NPE:

(Enkel) indien studenten minder dan de helft van de maximumscore voor NPE behalen, kan een alternatieve opdracht overwogen worden in overleg met de verantwoordelijke lesgever

Feedback NPE:

NPE-scoring wordt bekend gemaakt vóór PE: optionele toelichting verloopt via terugkoment PE na afspraak zoals vermeld in de sectie 'studiebegeleiding'

Eindscoreberekening

Verhouding tussen deeltijfers:

- periodegebonden evaluatie: 50%
- niet-periodegebonden evaluatie: 50%

Overdragen van deeltijfers naar volgende examenperiode:

- Indien niet geslaagd voor niet-periodegebonden evaluatie: vervangopdracht in tweede zittijd.
 - Indien niet geslaagd voor periodegebonden evaluatie: tweedekansexamen in tweede zittijd.
- > Deelresultaten waarop de student minstens de helft van de punten verworven heeft, kunnen overgedragen worden naar een volgende examenperiode binnen hetzelfde academiejaar. Deelresultaten worden nooit afgerond.

Bijzondere voorwaarden:

Wanneer men **niet deelneemt** aan de evaluatie van NPE of PE kan men niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel en wordt het eindcijfer teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer (7/20) indien het eindcijfer hoger ligt.

Het eindcijfer is het gewogen gemiddelde van de verschillende onderdelen (50% NPE en 50% PE). Studenten kunnen voor dit opleidingsonderdeel enkel slagen wanneer ze voor zowel NPE als PE minimum 50% behalen.

--> Wanneer studenten voor minstens één van de onderdelen minder dan 10/20 (50%) behalen dan gelden onderstaande regels:

- Indien men voor minstens één onderdeel van de evaluatie een 8/20 of 9/20 behaalt, kan men niet slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Als de eindscore toch een cijfer van 10 of meer op 20 zou zijn, wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-geslaagd cijfer, nl. 9/20.
- Indien men voor minstens één onderdeel van de evaluatie minder dan 8/20 behaalt, kan men niet slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Als de eindscore toch een cijfer van 8 of meer op 20 zou zijn, wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer, nl. 7/20.

Faciliteiten voor werkstudenten

Oefeningen: Mogelijkheid tot aanvragen (per mail) van vervroegde inschrijving (vóór officiële inschrijvingsperiode) in de groepen.